

Datum
2025-11-18

MINNESANTECKNINGAR BRANSCHRÅD

Plats: Digital Teams

Tid: 13:30-15:00

Deltagande:

- Stefan Petersson, Västra Götalandsregionen (ordförande)
- Christian Törnqvist, utredare SKR
- Christoffer Nilsson, Näringspolitisk expert, Kompetensföretagen
- Linda Därnemyr, Strategisk upphandlare, Västra Götalandsregionen, övergripande avtalsförvaltning
- Eva-Britt Morin, Strategisk inköpare, Region Västerbotten, övergripande avtalsförvaltning
- Patrik Bergström, Avtalscontroller, Region Stockholm, övergripande avtalsförvaltning
- Philip Freyschuss, Upphandlare Region Östergötland, övergripande avtalsförvaltning
- Ida Larsson, VD Idaliv
- Marie Öhrstedt, VD Skandinavisk Hälsovård
- Victor Anton, Affärsområdeschef, Vårdbemanning Sverige
- Ludwig Jernberg, Anbudsansvarig, Colligo vårdkompetens
- Helena Dalman, sekreterare, Västra Götalandsregionen

Frånvarande:

Eva Domanders, VD Klara

Dagordning

- Tidigare minnesanteckningar
- Dialog om mäklartjänster
- Dialog om generell befogenhet
- Dialog om kvalitetssäkring av statistik
- Redovisning av enkät från Kompetensföretagen
- Information om visseblåsning från ÖAF
- Dialog om utvärdering av avtalet
- Information om leverantörstraffar
- Information tjänstepension

Inledning

Ordföranden öppnade mötet med att välkomna nya deltagare och ge en kort presentation. Därefter följde en genomgång av dagordningen, som inför varje branschrådsmöte granskas av ett arbetsutskott med representanter från ÖAF, leverantörer och kompetensföretag för att säkerställa relevans. Ordföranden betonade forumets betydelse som en plats för öppen dialog och konstruktiva diskussioner och uppmanade deltagarna att lyfta frågor under mötet. Slutligen nämndes att anteckningar kan vara en utmaning, men att inspelningar underlättar sammanställningen.

Tidigare minnesanteckningar

Vid föregående branschråd diskuterades bland annat:

- Artikelnummer
- Uppföljning av tjänstepension (fortsättning idag)
- Kommande leverantörsstraffar
- Viktning av kontinuitetstimmar (18 månader) och skuggbokning
- Visselblåsning (återupptas idag)

Flera av dessa punkter kommer att följas upp under dagens möte.

Dialog om mäklartjänster

Leverantörerna inledde mötet med att lyfta frågan om mäklartjänster och plattformar/hemsidor för rekrytering av konsulter. Leverantörerna har uppmärksammat återkommande problem kopplade till dessa tjänster, särskilt plattformar som vidarebefordrar avrop från regionerna. Ett huvudproblem är att vissa aktörer marknadsför sig på ett sätt som inte överensstämmer med

avtalet, vilket skapar betydande utmaningar. Det finns även oro hos vissa leverantörer kring oklara ägarstrukturer och misstankar om att större leverantörer gynnas genom dessa plattformar. Kritiken fokuserar främst på avropsprocessen, vilket väcker frågor om hur detta bör hanteras ur ett avtalsförvaltningsperspektiv.

ÖAF klargjorde att leverantörerna inte lägger ut redan vunna avrop på plattformar för att rekrytera konsulter, utan använder externa plattformar inför avrop för att locka konsulter vid exempelvis kompetensbrist. Avtalet reglerar inte hur leverantörer rekryterar personal, men marknadsföring är styrd. Plattformarna är inte kopplade till regionernas avrop, utan är leverantörernas egna initiativ. I skakravet står det:

punkt 3.10 Kommunikation för rekrytering av konsult

Leverantören har inte rätt att använda regionens namn i externa marknadsföringssammanhang för nyrekrytering eller nykundsanskaffning utan att i förväg ha inhämtat skriftligt medgivande till detta från regionen.

Följande exempel på skrivning vid annonsering är därmed inte tillåten: *"Till Skånes universitetssjukhus, avdelning 47, söker vi legitimerad sjuksköterska för genomförande av uppdrag. Vid överträdelser kontaktas berörd region för eventuell åtgärd, inklusive viten vid felaktig marknadsföring.*

Vid överträdelser kontaktas berörd region för eventuell åtgärd, inklusive viten vid felaktig marknadsföring.

Dialog om generell befogenhet

Leverantörerna tog upp begreppet generell befogenhet, som innebär att en konsult kan bli bokad för ett uppdrag utan att själv ha lämnat sitt godkännande för varje enskilt uppdrag. Ett exempel som nämndes var en kirurg som blev schemalagd utan att vara medveten om att konsultbolaget accepterat uppdraget. Frågan som väcktes är om det bör krävas tydlig acceptans från konsulten innan uppdrag tilldelas.

ÖAF tydliggjorde att generell befogenhet inte är godkänt enligt avtalet. En bindande skriftlig överenskommelse mellan leverantör och konsult måste finnas vid avropssvar, enligt avtalet. Det står tydligt reglerat i *Bilagan "Beskrivning av avropsförfarande"* punkt 2.1 Överenskommelse mellan leverantör och presenterad konsult. Om detta inte följs för någon av de, av leverantören, presenterade konsulterna på avropet så kommer leverantören uteslutas från aktuellt avrop.

Leverantörerna efterfrågade tydlighet kring formatet för överenskommelsen mellan arbetsgivare och konsult. De uttryckte oro för att generell befogenhet kan fortsätta användas om avtalet saknar tydligt stöd, och lyfte behovet av åtgärder för att säkerställa att leverantörer ändrar sitt arbetssätt och att problemet inte återkommer.

ÖAF informerar att avtalet ställer inga krav på format i överenskommelsen mellan arbetsgivare och konsult. Det måste finnas en skriftlig bekräftelse på acceptans, oavsett format, för att undvika generella överenskommelser som inte är kopplade till ett specifikt uppdrag.

Dialog om kvalitetssäkring av statistik

Leverantörerna lyfte behovet av att följa upp frågan om rapportering och statistik, särskilt varför vissa aktörer inte rapporterar. De hänvisade till en artikel i *Dagens Samhälle* där de tio största leverantörerna listades, vilket visade sig vara felaktigt på grund av bristande rapportering. Detta skapar en osäkerhet kring statistiken och dess kvalitet. Leverantörerna betonade

vikten av att tydliggöra hur insamlad statistik kvalitetssäkras och ställde frågan om hur man hanterar problemet med utebliven rapportering för att säkerställa tillförlitliga data.

Regionen svarar att statistik publiceras kvartalsvis på den öppna externa webbplatsen. Där det framkom att publicerad statistik baseras på leverantörernas egna inrapporteringar och kan innehålla felaktigheter. Efter att tidsfristen för inrapportering har passerat sammanställer VGR insamlade uppgifter i en masterfil som publiceras med de data som inkommit vid deadline. Leverantörer som inte lämnar in statistik i tid eller skickar felaktiga uppgifter riskerar att inte synas i listan förrän rättelser gjorts. Vid utebliven eller felaktig rapportering utgår vite på 2 000 kr per påbörjad vecka tills bristen är åtgärdad.

Det beslutades att tydliggöra på hemsidan att *"Statistiken baseras på uppgifter som leverantörerna själva har lämnat in. Observera att dessa uppgifter inte har genomgått någon kvalitetsgranskning innan publicering. Eventuella felaktigheter eller brister i materialet kan därför förekomma."*

Detta för att undvika missuppfattningar om att den initialt publicerade datan är komplett och slutgiltig. Syftet är att säkerställa korrekt information och transparens, särskilt eftersom journalister och andra intressenter har tillgång till den öppna statistiken.

Leverantörerna önskar ett förtydligande av syftet med statistiken samt anledningen till att den publiceras offentligt. De efterfrågar även tydlighet kring

vilka konsekvenser som uppstår om statistik inte skickas in och hur man säkerställer att alla leverantörer arbetar under samma krav och förutsättningar.

ÖAF förklarar att statistiken publiceras för att tillgodose regionernas intresse och leverantörernas behov av information om leveranser, såsom placering av personal och vilka yrkeskategorier som levereras mest. Genom att göra uppgifterna tillgängliga som öppna data blir det enklare att hantera dessa frågor och undvika den administrativa börda som uppstår vid återkommande enskilda förfrågningar.

Vid upprepade förseningar eller felaktig statistik kontaktas leverantören för att klargöra orsaken och begära en redogörelse eller handlingsplan för att rätta till bristerna. Under tiden finns möjlighet att sätta leverantören i karantän. Vite är generellt kopplat till statistiken.

Redovisning av enkät från Kompetensföretagen

Kompetensföretagen uppger att det inför branschrådsmöten ibland skickas ut en enkät där deltagarna får besvara generella frågor samt ge synpunkter på vilka frågor som bör lyftas vid nästa branschråd. Syftet med branschråden är att utvärdera vad som fungerar bra och mindre bra för både beställare och leverantörer, samt att hantera praktiska frågor kopplade till avtalet. Inför det kommande mötet ställs fler frågor än tidigare, och en sammanfattning av enkäten delas med deltagarna.

Det har uppmärksammats att avtalet snart är halvvägs genomförd utan någon större utvärdering. Kompetensföretagen föreslår därför att en omfattande utvärdering genomförs, där både leverantörer och regioner får möjlighet att ge synpunkter. Syftet är att säkerställa bred återkoppling som kan ligga till grund för kommande branschråd och planering inför kommande upphandling.

Ordföranden framhåller att avtalet bara är en del av helheten och att regionerna även har andra utmaningar, exempelvis att minska beroendet av hyrpersonal. Avtalet har dock bidragit till ökad ordning, transparens och minskad intern konkurrens jämfört med tidigare.

Leverantörerna upplyser om att det uppstår konkurrens mellan regionerna när vissa inte har släppt planeringen för året, medan andra redan har bokat upp kvartal ett och två för 2026. Detta gäller flera regioner och försvåras av att vissa inte följer gemensamma mallar, vilket skapar en obalans.

ÖAF förklarar att skillnader i avropsplanering inte är kopplade till avtalet, eftersom det tillåter avrop upp till tolv månader. Variationerna beror på regionernas egna HR-strategier, interna riktlinjer och styrning. ÖAF instämmer i att detta kan skapa konkurrens mellan regionerna när vissa bokar långt i

förväg, exempelvis inför sommaren, medan andra väntar, vilket gör vissa uppdrag mer attraktiva och skapar utmaningar för regioner som släpper behov senare, särskilt inom bristyrken. Rekommendationer finns, men ingen enhetlig praxis tillämpas. ÖAF betonar att målsättningen är att avtalet ska tillämpas så enhetligt som möjligt, exempelvis vid bedömningar kopplade till viten. Utmaningen är att 21 regioner har olika styrning och arbetssätt, men ÖAF arbetar kontinuerligt med regionala avtalsansvariga för att identifiera problemområden och skapa balans. Detta är ett långsiktigt arbete som är avgörande för fortsatt utveckling.

Kompetensföretagen framhåller att full enhetlighet mellan regionerna är svårt att uppnå eftersom varje region har egna riktlinjer och styrning. Det är dock viktigt att sträva efter liknande arbetssätt där det är möjligt, då det gynnar alla parter. Den största utmaningen ligger i olika tolkningar av avtalet, i dagsläget finns ett flertal skilda tolkningar, vilket behöver hanteras framöver för att skapa tydlighet och långsiktig stabilitet.

Information om visseblåsning från ÖAF

ÖAF informerar att vid branschrådet i september diskuterades en visseblåsarfunktion som hänvisade till VGR:s hemsida, men den visade sig endast gälla för Västra Götalandsregionens egna anställda och togs därför bort från avtalets hemsida. ÖAF förklarar att ingen visseblåsarfunktion kommer att införas, vilket innebär att visseblåsarlagen inte omfattar avtalet. Däremot uppmuntras leverantörer att lämna tips, antingen öppet eller anonymt. Anonyma tips kan skickas via en e-postadress med alias, och alla inkomna tips sekretessprövas vid behov.

Leverantörerna betonar att det är av stor betydelse att leverantörer har tillgång till en funktion, för att anonymt kunna rapportera missförhållanden eller oetiskt agerande. Samtidigt måste man beakta risken för att funktionen missbrukas och används som ett verktyg för att skada andra. För att upprätthålla förtroendet och säkerställa rätt användning krävs tydliga riktlinjer och kontrollmekanismer.

ÖAF klargör att tidigare erfarenheter visar att vissa har använt e-post och liknande kanaler under förevändning av att det är en visseblåsarfunktion, trots att syftet snarare har varit att svartmåla andra.

Inom Västra Götalandsregionen pågår ett arbete med att se över behovet av en funktion som kan hantera olika typer av frågor, inte enbart detta område. Arbetet är fortfarande under utveckling och ingen färdig lösning finns i dagsläget. När en sådan funktion är etablerad kan den bli aktuell att ansluta till, men för närvarande finns inget klart framtaget. Den planerade funktionen

kommer att möjliggöra anonymt tipsande som vi kommer att hantera och beakta, men vi kommer inte att införa något som benämns som en visselblåsarfunktion. Fokus ligger på att skapa en strukturerad och ansvarsfull process för att ta emot och hantera relevanta tips.

Dialog om utvärdering av avtalet

Leverantörerna klargör att det finns ett tydligt behov av en bredare utvärdering av avtalet, både för leverantörer och beställare, inför kommande år. Under de två år som avtalet har varit i bruk har mycket praktiskt arbete genomförts, vilket har varit nödvändigt. Nu är det viktigt att samla in synpunkter och analysera vad som fungerar bra, vad som fungerar mindre bra och vilka förbättringar som behövs inför nästa upphandling, som ligger nära i tiden.

En gemensam undersökning kan vara ett alternativ, där frågebatterier riktas till både beställare och leverantörer för att säkerställa ett brett underlag. Detta material skulle kunna utgöra en värdefull grund för branschens fortsatta arbete under nästa år.

ÖAF bedömer det positivt att genomföra frågebatterier riktade till både beställare och leverantörer för att identifiera gemensamma punkter som kan ligga till grund för fortsatt arbete. Förslaget är att regionerna arbetar med frågor kopplade till den övergripande avtalsförvaltningen, medan leverantörerna får frågor som rör deras perspektiv. Ett alternativ är att utforma frågor som båda parter ställer till varandra för att säkerställa en helhetsbild. Ett annat alternativ är att skapa en arbetsgrupp inom branschrådet som gemensamt tar fram frågebatteriet och driver processen.

Det beslutades att en gemensam enkät ska tas fram. Komptensföretagen ska skicka ut till leverantörerna och ÖAF ska skicka ut till alla regioner. Båda parter synkar och stämmer av frågeställningarna innan utskick. Målet är att enkäten är klar och sammanställd till nästa branschrådsmöte i mitten på mars 2026. Planerat utskick januari/februari 2026.

Information om leverantörsträff

Efter ett initiativ i branschrådet om dialogträffar mellan regioner och leverantörer med syfte att stärka samarbetet och förbättra dialogen mellan beställare och utförare. Har flera träffar redan genomförts med goda resultat. Upplägget har inneburit att frågor samlats in i förväg för att skapa struktur och

ge möjlighet till tydliga svar. Ytterligare träffar är planerade under december, och målet är att alla regioner ska ha genomfört sina leverantörsträffar under februari 2026.

Syftet med dessa möten är att skapa långsiktiga relationer, öka förståelsen för respektive parts förutsättningar och strategier samt att förbättra dialogen i branschen. De första erfarenheterna visar att initiativet är uppskattat och bidrar till en mer konstruktiv och öppen kommunikation.

Leverantörerna har gett delade omdömen om de genomförda träffarna. Vissa leverantörer har lämnat mycket positiv feedback och upplever mötena som informativa och välorganiserade. Samtidigt uttrycker några en viss besvikelse över att dialogen har varit begränsad och att träffarna i stor utsträckning har präglats av monolog och informationsöverföring, snarare än interaktiv diskussion. Förväntningen från flera håll var att skapa mer dialog och utbyte mellan parterna.

Det finns förståelse för att det är svårt att möjliggöra dialog vid möten med många deltagare, men leverantörerna ser ett värde i att utveckla former som främjar ökad interaktivitet framöver.

Region Östergötland delar bilden av att dialogen vid mötena har varit begränsad. Det framhålls att både regionerna och leverantörerna kan ha bidragit till detta, bland annat genom att inga frågor inkom i förväg. En möjlig orsak är att mötena haft många deltagare, vilket gör samtalsklimatet mindre gynnsamt för dialog.

Regionen hade tre möten med cirka 20 leverantörer per gång, men även detta upplevdes som många. Det konstateras att det är en utmaning att skapa utrymme för dialog när antalet leverantörer är stort, samtidigt som behovet av mer interaktivitet är tydligt.

Ordföranden bekräftar att frågan tas vidare inför kommande leverantörsträffar och understryker vikten av dialog, då detta är mötenas huvudsakliga syfte. Samtidigt påpekas utmaningen med att skapa dialog när antalet deltagare är stort.

Information tjänstepension

ÖAF informerar om att ytterligare material har skickats ut från styrgruppen gällande tjänstepension, inklusive bedömning, ställningstagande samt frågor och svar. Informationen distribuerades till avtalsansvariga hos leverantörerna och är avsedd att ge tydlighet kring aktuella frågor. Det uppmanas att ta del av materialet för att säkerställa gemensam förståelse.

ÖAF förklarar att man under nästan ett års tid har arbetat med frågan om tjänstepension efter att tips inkommit om bristande efterlevnad av avtalet. Detta ledde till stickprovskontroller i två omgångar och en analys av avtalets lydelse. Genom arbetet identifierades olika tolkningar inom branschen, vilket skapade oklarheter kring hur avsättningen ska göras.

Styrgruppen har därför gjort bedömningen att under den återstående avtalstiden är det tillåtet att avsätta tjänstepension både månadsvis och årsvis för lön över 7,5 inkomstbasbelopp, enligt avtalet. I kommande upphandlingar kommer skrivningen och formuleringen kring tjänstepension att ses över för att skapa tydlighet och enhetlighet.

Ordföranden bekräftar att upphandlingsarbetet inför nästa avtalsperiod har påbörjats, med två år kvar av nuvarande avtal. Arbetet leds av samma ansvariga som tidigare och kommer att inkludera justeringar av flera delar, däribland en tydligare reglering av tjänstepensionsavsättningen. Syftet är att skapa ökad tydlighet och förbättrade villkor i kommande upphandling.

Leverantörerna ifrågasätter varför tidigare utskickade förtydliganden om tolkning och tillämpning av avtalsvillkoren inte används som grund, eftersom dessa tydligt angav hur reglerna skulle följas. Trots detta har många leverantörer valt att inte följa instruktionerna, vilket väcker frågor om varför dessa riktlinjer inte ligger till grund för nuvarande bedömningar.

Christian Törnqvist från SKR förklarar att man länge har hållit fast vid den tidigare principen och även erbjudit förtydliganden samt möten för att klargöra tolkningen. Efter en samlad bedömning har man dock konstaterat att avtalet, utifrån dess formulering, medger två sätt att hantera tjänstepensionsavsättningen, nu att både månadsvisa och årsvisa avsättningar för lön över 7,5 inkomstbasbelopp är godtagbara enligt avtalet. Detta är den ståndpunkt som gäller för den återstående avtalstiden.

Leverantörerna lyfter frågan om hur uppföljningen ska ske efter genomförda stickprovskontroller, särskilt med tanke på att båda tolkningarna av avtalet nu tillåts. Det efterfrågas tydlighet kring om ett slutligt resultat har fastställts samt vilka konsekvenser som kan bli aktuella för leverantörer som inte har följt kraven eller tillämpat någon av de godkända metoderna för tjänstepensionsavsättning.

ÖAF informerar att, efter den initiala kommunikationen kring tjänstepension, har samtliga leverantörer ombetts att lämna en redogörelse för hur tjänstepension avsätts för konsulter inom avtalet. Redogörelsen ska tydligt beskriva företagets rutiner för avsättning.

Bedömningen är att avsättningar för tjänstepension på lön som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp är godtagbara. Både månadsvisa och årsvisa avsättningar

godkänns, i enlighet med avtalets lydelse. Så länge leverantören tillämpar någon av dessa metoder anses kraven uppfyllda.

Leverantörerna efterfrågar tydlighet kring hur situationer hanteras där ett bolag väljer att inte avsätta 30 % och i stället flyttar konsulter till ett dotterbolag. Frågan gäller om detta betraktas som ett brott mot avtalets syfte eller om det kommer att accepteras. Det är av stor vikt för leverantörerna att få klarhet i vilka konsekvenser och bedömningar som gäller i dessa fall.

ÖAF konstaterar att det är svårt att kontrollera var enskilda konsulter placeras inom olika bolagsstrukturer. Avtalet reglerar endast den leverantör som har signerat avtalet, och denna är ansvarig för att tjänstepension avsätts enligt gällande villkor. Det är generellt utmanande att följa upp om konsulter flyttas mellan bolag, vilket begränsar möjligheten till kontroll.

Leverantörerna beaktar att viss administrativ hantering krävs, men bedömer att kontroll är fullt genomförbar. Situationen skapar dock oro och upplevs som negativ, särskilt när kollektivavtal finns och ändå riskerar att förlora sin effekt.

Att regler kan kringgås är problematiskt och strider mot principerna om ordning, reda och sunda affärer som leverantörerna förespråkar. När kryphål utnyttjas undergrävs dessa värden, och utvecklingen riskerar att fortsätta om inga åtgärder vidtas. Leverantörerna i branschrådet uttrycker frustration och betonar behovet av insatser för att säkerställa rättvisa och transparens.

Nästa möte och avslutande reflektioner

Ordföranden föreslog, efter att ha kontrollerat kalendern, att nästa branschråd preliminärt hålls tisdagen den 17 mars 2026.

Avslutningsvis uppmanade ordföranden de nya deltagarna att dela sina reflektioner kring mötet och hur det kändes att komma in i gruppen.

De nya representanterna i branschrådet uttrycker att det varit mycket värdefullt att få insyn i branschrådets arbete. De uppskattar möjligheten att ta del av diskussionerna i realtid, vilket ger en djupare förståelse än de sporadiska uppdateringar som vanligtvis ges. Deltagarna ser fram emot att fortsätta engagera sig och bidra framöver.

Stefan Petersson
Ordförande

Helena Dalman
Sekreterare